

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea „1 Decembrie 1918”
1.2. Facultatea	de TEOLOGIE ORTODOXĂ
1.3. Departamentul	de TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI MUZICĂ RELIGIOASĂ
1.4. Domeniul de studii	ARTE VIZUALE
1.5. Ciclul de studii	Licență (2020-2023)
1.6. Programul de studii	ARTA SACRĂ

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	ISTORIA BISERICEAȘĂ UNIVERSALĂ (2)			2.2. Cod disciplină	ARS 104
2.3. Titularul activității de curs	Ovidiu F. PANAITE				
2.4. Titularul activității de seminar	-				
2.5. Anul de studiu	I	2.6. Semestrul	I	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E
				2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	O FD

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	2	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
• Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe				12	
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren				11	
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri				0	
• Tutoriat				5	
• Examinări				12	
• Alte activități (exersări practice)				7	
Total ore activități individuale					47

3.7 Total ore studiu individual	47
3.8 Total ore din planul de învățământ	28
3.9 Total ore pe semestru	75
3.10 Numărul de credite	3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<i>Ecran de proiecție, videoproiector, lap-top, flipchart, sistem audio</i>
--------------------------------	---

5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	Sală dotată cu tablă
--	----------------------

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1. Clasificarea cadrului istoric mai amplu, privind apariția și dezvoltarea Bisericii</p> <p>C1.1. Formularea domeniului de cunoaștere a paradigmatelor și orientărilor actuale în materie de teologie istorică</p> <p>C2. Evidențierea unor bio-bibliografii ale personalităților proeminente ale Bisericii care au influențat în mod decisiv arta sacră</p> <p>C2.1. Interpretarea datelor privind biobibliografiile marilor personalități ale Bisericii</p> <p>C3. Expunerea cadrului geo-politic și religios în contextul apariției și dezvoltării instituționale și doctrinare a Bisericii</p> <p>C3.1. Utilizarea avansată a strategiilor de contextualizare, precum și a metodologiilor utilizate în particularizarea evenimentelor în cadrul geo-politic al derulării acestora</p> <p>C3.2. Precizarea și utilizarea adecvată în comunicarea profesională a terminologiei specifice artei sacre;</p> <p>C4. Prezentarea unei istorii a dialogului interreligios și ecumenic privind arta sacră</p> <p>C5. Precizarea detaliată și analiza evenimentelor istorice definitorii pentru dezvoltarea artei sacre</p> <p>C5.1. Descrierea integrală și în detaliu a terminologiei istorice și utilizarea unui limbaj teologic specific; orientarea spre o corectă și bogată valorificare a izvoarelor istorice privind arta sacră</p> <p>C5.2. Identificarea și descrierea amănunțită a evenimentelor istorice, în ordine cronologică; interpretarea lor în contextul provocărilor lumii postmoderne</p>
Competențe transversale	- CT1. Aplicarea strategiilor de munca riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate și conștiinciozitate misionară, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, religio-morale și canonice

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	La finalul cursului studenții vor cunoaște evoluția istorico-teologică a Bisericii, cu predilecție în domeniul artei eclesiale
7.2 Obiectivele specifice	<p>- Cunoștințele dobândite vor permite înțelegerea altor cursuri, din domeniile studiilor biblice, practice și sistematice.</p> <p>- Tematica permite cunoașterea elementelor de bază ale creștinismului la nivel doctrinar, cultic și de morală; înțelegerea cadrului care a generat o teologie a istoriei și implicit a artei sacre; identificarea unor personalități și a unor momente istorice care servesc drept modele în formarea generațiilor de studenți; analiza în evoluție genetică a creștinismului și a raporturilor interbisericești; înțelegerea actualei configurații creștine; identificarea unor posibile modele de dialog interreligios și intercreștin; deschiderea spre dialog și depășirea unor sensuri retrograde de a înțelege și a aplica teologia istorică; dobândirea unor cunoștințe care ajută la crearea unor viziuni integrative în noua configurație europeană; locul artei sacre ortodoxe în Europa multiculturală, multiconfesională și multireligioasă</p> <p>Obiectivele formativ-educative ale prezentului curs urmăresc realizarea unei conștiințe identitare temeinic fundamentată, o conștiință a duhovniciei creștine, temeinic organizată în jurul Sfintei Scripturi și a Sfintei Tradiții.</p>

8. Conținuturi

8.1. CURS	Metode de predare	Observații
1. Monahismul răsăritean și apusean până în secolul al IX-lea <ul style="list-style-type: none"> - condițiile istorice de dezvoltare a monahismului - personalități care au marcat dezvoltarea monahismului: Sfântul Atanasie cel Mare, Antonie cel Mare, Sf. Vasile cel Mare, Sf. Benedict de Nursia	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
2. Patriarhiile apostolice în secolele XI-XV <ul style="list-style-type: none"> - Patriarhia Ecumenică din Constantinopol; Patriarhia Alexandriei; Patriarhia Antiohiei; Patriarhia Ierusalimului	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
3. Cruciadele și consecințele acestora. Ordinele monahale militare <ul style="list-style-type: none"> - definiția termenului de cruciadă; straturi ale societății antrenate în acest tip de mișcare - desfășurarea cruciadelor începând din anul 1096 până în 1270 - evaluări ale impactului religios, politic și social asupra lumii creștine	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
4. Încercări de unire în secolele XI-XV <ul style="list-style-type: none"> - caracteristici generale ale încercărilor de unire dintre cele două biserici - momente istorice care au marcat dorința de apropiere între Constantinopol și Roma: 1076- 1369 - sinodul unionist de la Lyon 1274 - evaluarea relațiilor dintre Roma și Constantinopol la început de secol XV din perspectiva încercărilor de unire	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
5. Biserica Apuseană în secolele XI-XV <ul style="list-style-type: none"> - situația generală; cearta pentru investitură - creșterea și descreșterea puterii papale - captivitatea babilonică a papilor (1309-1377) - marea schismă papală (1378-1417) și sinoadele conciliariste	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
6. Isihasmul <ul style="list-style-type: none"> - analiza terminologiei isihaste din punct de vedere teologic și literar - evoluția curentului isihast - Sfântul Grigorie Palama și teoretizarea isihasmului - scolastică și palamism	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice

<p>7. Cultura în Răsărit și Apus în secolele XI-XV</p> <ul style="list-style-type: none"> - curente filosofico-teologice care au influențat dezvoltările ulterioare ale teologiei apusene - scolasticismul și Toma D'Aquino - centre de cultură teologică și profană - Universitatea din Bizanț - umanismul bizantin - dezvoltarea tuturor domeniilor artei sub auspiciile teologiei bizantine - autori de opere teologice și profane: omilii, traduceri, comentarii 	<p>Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare</p>	<p>2 ore fizice</p>
<p>8. Căderea Constantinopolului. Controverse, erezii și schisme în Răsărit și Apus (secolele XI-XV)</p> <ul style="list-style-type: none"> - erezii în Răsărit: bogomilismul și strigolnicii - erezii în Apus: catarii, probrusierii și valdenzii 	<p>Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare</p>	<p>2 ore fizice</p>
<p>9. Reformatorii și teologia lor (Germania, Elveția, Anglia); Impactul social al teologiei lutherane; Capitalism și calvinism</p> <ul style="list-style-type: none"> - Martin Luther: repere biografice; sistemul teologiei lutherane; evoluția lutheranismului - Jean Calvin: repere biografice; Elveția în timpul prezenței lui Calvin la Geneva; sistemul teologiei calviniste; capitalism și calvinism - Huldrich Zwingli și sistemul teologiei zwingliene 	<p>Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare</p>	<p>2 ore fizice</p>
<p>10. Mărturisirile de credință ortodoxe din secolul al XVII-lea. Bisericele Ortodoxe după secolul al XVI-lea</p> <ul style="list-style-type: none"> - mărturisirea de credință a lui Mitrofan Kritopoulos 1625; a lui Kiril Lukaris 1629; Petru Movilă 1642; Dositei II Notara 1672 - importanța mărturisirilor pentru lumea ortodoxă și pentru dialogul ecumenic 	<p>Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare</p>	<p>2 ore fizice</p>
<p>11. Biserica Evanghelică de la Reformă până astăzi. Biserica Reformată de la Reformă până astăzi. Biserica Anglicană de la refromă până astăzi</p> <ul style="list-style-type: none"> - dezvoltarea raționalismului și subiectivismului atât la nivel doctrinar cât și organizatoric - crearea formațiunii Uniunea Evanghelică și a Bisericii vechilor lutherani - apariția și dezvoltarea unor curente radicale în cadrul bisericii evanghelice și a celei reformate 	<p>Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare</p>	<p>2 ore fizice</p>

<p>12. Biserica Ortodoxă: Vechile Patriarhii Apostolice; Noile Patriarhii; Bisericile autocefale și autonome.</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizarea patriarhiei ecumenice în cursul istoriei - poziția patriarhiei ecumenice față de acordarea de autocefalii și autonomii - poziția patriarhiei ecumenice în rândul celorlalte patriarhate ortodoxe - Patriarhia Antiohiei: Patriarhia Alexandriei - Patriarhia Ierusalimului - Biserici autocefale de limbă greacă ; Biserici autocefale de limbă slavă ; Bisericile autocefale și autonome 	<p>Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare</p>	<p>2 ore fizice</p>
<p>13. Configurația actuală a creștinismului pe continente: America, Australia, Africa, Asia, Europa. Relația dintre identitatea națională și multiculturalismul globalist</p> <ul style="list-style-type: none"> - misiuni ale Bisericii Ortodoxe, ale Bisericii Romano-catolice și ale protestanților în Africa și Asia - aspecte ale misiunilor - conviețuirea creștinilor cu alte religii; necesitatea unui dialog spre o mai bună cunoaștere și respectul reciproc ca urmare a elementelor de interculturalitate 	<p>Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare</p>	<p>2 ore fizice</p>
<p>14. Configurarea teologie comparate în condițiile statelor multireligioase, multiconfesionale și multiculturale.</p>	<p>Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare</p>	<p>2 ore fizice</p>
<p>8.3. Bibliografie:</p>		

- BĂBUȘ, Pr. Emanoil, *Introducere în Istoria Bisericească Universală*, Editura *Σοφία*, București, 2002, 326 p.
- CHIFĂR, Pr. Nicolae, *Istoria creștinismului*, 4 vol., Editura Trinitas, Iași, 1999-2005.
- ICĂ. I. Ioan, Germano Marani, *Doctrina socială a Bisericii*, Deisis, Sibiu, 2002
- CHIFĂR, Pr. Nicolae, *Istoria creștinismului*, 4 vol., Editura Trinitas, Iași, 1999-2005.
- COMBY, Jean, *Să citim istoria Bisericii*, 2 vol., traducere de Mihaela Voicu și Mariana Petrișor, Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice, București, 1999-2001, 171 p. + 239 p.
- DRĂGOI, Pr. Eugen, *Istoria creștinismului în date*, Episcopia Dunării de Jos, Galați, 2004.
- GABOR, Pr. Dr. Adrian, *Biserica și Statul în primele patru secole*, Editura Sophia, București, 2003.
- HERTLING, Ludwig S.J., *Istoria Bisericii*, ediție îngrijită și traducere de Pr. Prof. Dr. Emil Dumea, Editura Ars Longa, Iași, 2001, 671 p.
- MARROU, Henri-Irénée, *Biserica în antichitatea târzie 303-604*, Editura Universitas, București, 1999
- POPESCU, Teodor M.; BODOGAE, Pr. Teodor; STĂNESCU, George Gh., *Istoria bisericească universală*, 2 vol., Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1956.
- RĂMUREANU, Pr. Prof. Dr. Ioan, *Istoria bisericească universală*, ediția a II-a, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2004, 654 p.
- George, Timothy, *Teologia Reformatoarelor*, traducere de Corneliu Simuț, Oradea, Editura Institutului Biblic Emanuel, 1998.
- Randell, Keith, *Luther și Reforma în Germania (1517 – 1555)*, traducere de Horia Niculescu, București, Editura All, 1994.
- Marrou, Henri-Irénée, *Patristică și Umanism (culegere de studii)*, traducere din limba franceză de Cristina și Costin Popescu, București, Editura Meridiane, 1996.
- Randell, Keith, *Jean Calvin și Reforma târzie*, traducere de Simona Ceaușu, București, Editura All, 1998.
- Randell, Keith, *Henric al VIII-lea și guvernarea Angliei*, traducere de Daniela Mișcov, București, Editura All, 2000
- Špidlík, Tomáš, *Spiritualitatea Răsăritului creștin*, (vol. I: Manualul sistematic), (vol. II: Rugăciunea), (vol. III: Monahismul), (vol. IV: Omul și destinul său în filozofia religioasă rusă), cuvânt-înainte Marco I. Rupnik, traducere și prezentare Diac. Ioan I. Ică jr, Sibiu, Editura Deisis, 1997-2002.
- Nichifor Crainic, *Dostoievski și creștinismul rus*, București, 1992.
- Špidlík, Tomáš, *Mari mistici ruși*, București, 1993.
- D. J. Geanakoplos, *The Council of Florence (1438-1439) and the problem of Union between the Greek and Latin Churches*, în *Church History* 24, 1955, 324-346.
- V. Laurent, *Les preliminaires du Concile de Florence. Les neuf articles du pape Martin V et la reponse inedite du patriarche de Constantinople Joseph II*, în *RDEB*, 20, 1962.
- Se vor utiliza ca suport bibliografic colecțiile relevante: PSB, Sch, Izvoarele Ortodoxiei, Fliche-Martin etc. și posibilitățile de logare site-uri tip: www.jstor.org
- RĂMUREANU, Pr. Prof. Dr. Ioan; ȘESAN, Pr. Prof. Dr. Milan ; BODOGAE, Pr. Prof. Dr. Teodor, *Istoria Bisericească Universală*, 2 vol., Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1987-1993, 604 p. + 606
- REMETE, George, *Contribuții la studiul Istoriei Bisericești Universale*, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2001.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul este o radiografie analitică a realităților istorice, culturale și politice care marchează fundamental devenirea umană în spectrul religios creștin realizând premisele unor dezbateri inter și intrareligioase.

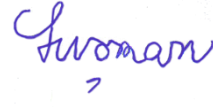
9. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Evaluare finală</i>	<i>Evaluare frontală/orală pe baza unui subiect extras de student</i>	70 %
		<i>Implicarea în dezbateri</i>	30 %

10.5 Seminar/laborator	<i>Verificare pe parcurs</i>	-	-
	<i>- Activitate la seminar</i>	-	-
		-	-

10.6 Standard minim de performanță:

Pentru nota 5 (cinci): studentul cunoaște elementele care individualizează dezvoltarea creștinismului în cel de-al doilea mileniu; cunoașterea sistemului doctrinar la nivel de confesiuni

Data completării 20.09.2020	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar - .....
Data avizării în departament 21.09.2020	Semnătura director de departament	